

Bullying-vršnjačko nasilje

Zadnjih godina sve češće smo svjedoci nasilja koje se događa u školama među vršnjacima. Na žalost posljedica takvog nasilja mogu biti fatalne te ostaviti neizbrisive tragove na zlostavljanoj djeci.

Često se postavlja pitanje što je to bullying ili vršnjačko nasilje? Možemo odgovoriti da je bullying, prema Olweusu, nasilje u kojem je učenik trajno i učestalo izložen negativnim postupcima od strane jednog ili više učenika koji ga namjerno žele povrijediti, poniziti ili izložiti neugodnostima.

Da bi nešto okarakterizirali kao bullying moraju biti uključena tri osnovna elementa, a to su negativan postupak (ozljeda, prijetnja, zadirkivanje...), ponavljanje negativnog postupka i nesrazmjer snaga između zlostavljača i žrtve.

Na žalost nasilje među vršnjacima prisutno je u cijelom svijetu, pa nije čudno da su i roditelji i učitelji jako zabrinuti nasilničkim ponašanjem kojem su njihova djeca izložena ili u kojem njihova djeca učestvuju.

Kada govorimo o vršnjačkom nasilju treba istaknuti da ga ne smijemo promatrati kao jednokratni incident koji se više neće ponoviti ili ga banalizirati na razinu prijateljskih razmirica. Tri četvrtine djece barem je jednom u životu bilo žrtvom nekog od oblika vršnjačkog nasilja.

Postoje različiti oblici vršnjačkog nasilja, tako da možemo govoriti o verbalnom nasilju koje se koristi kako bi se povrijedili nečiji osjećaji, fizičkom nasilju kojem je cilj fizički povrijediti drugu osobu, emocionalno nasilje koje obuhvaća postupke kojima se omalovažava, ignorira, manipulira, podsmjehuje drugoj osobi, socijalno nasilje kojim se diskriminira, isključuje, izolira ili ne prihvaća neka osoba i na kraju seksualno nasilje koje podrazumijeva uključivanje djece u seksualne aktivnosti koju ona ne shvaćaju i ne prihvaćaju.

Najnoviji oblik nasilja je elektronsko nasilje kojim se putem interneta, društvenih mreža i mobitela maltretiraju vršnjaci.

Vršnjačko nasilje se najčešće događa u školi i to za vrijeme odmora u učionicama, hodnicima ili dvorištu. Ono se događa i prije i nakon nastave kao i na putu u školi ili iz nje.

Najčešći nasilnici su djeca koja žele biti popularna, djeca koja traže pažnju i koja žele impresionirati svoje vršnjake. To na žalost ne mogu svojim uspjesima u školu pa pribjegavaju nasilju kao načinu svog ostvarivanja. Maltretiranjem slabijih od sebe oni postaju moćniji i važniji.

Međutim, ponekad djeca koja se ponašaju nasilno i ne znaju da je takvo ponašanje loše jer su izložena svakodnevnom nasilju unutra svojih obitelji, pa je za njih nasilje uobičajeni obrazac ponašanja.

Žrtve nasilja su djeca koja su drugačija od nasilnika, koja odskaču od druge djece zbog boje kože, vjerske ili nacionalne pripadnosti, načina oblačenja ili uspjeha u školi. To su vrlo često povučena, nesigurna, mirna i tiha djeca koja imaju malo prijatelja. To su djeca koja se na

znaju zauzeti za sebe. Vrlo često žrtve nasilja o doživljenom nasilju šute i misle da su nasilje zaslužila te se kod njih razvija osjećaj krivnje. U tu skupini spadaju i djeca koja su promijenila školu pa su nova u razredu, nadarena djeca, djeca iz siromašnih obitelji, djeca rastavljenih roditelja ali i djeca sa poteškoćama.

Važno je napomenuti da nasilje među vršnjacima narušava sigurnost djece i značajno utječe na njihov psihofizički razvoj. Stručnu pomoć trebaju dobiti i djeca koja su izložena nasilju ali i nasilnici jer ćemo samo na taj način pomoći u daljnjem sprečavanju nasilja među vršnjacima.

Kako bi spriječili daljnju eskalaciju nasilja među djecom trebaju se povezati i roditelji i učitelj jer bez njihove aktivnosti nije moguće smanjiti nasilje u školama. Djecu treba educirati o nasilju i posljedicama koje to nasilje može ostaviti na njih.

Jako je važno da škole poštuju protokol postupanja u slučaju vršnjačkog nasilja jer je u njemu detaljno razrađen svaki korak postupanja i navedene sve ustanove u kojima se može dobiti stručna pomoć.

Omogućimo djeci da odrastaju bez nasilja jer svako nasiljem traumatizirano dijete kasnije u životu može imati brojne posljedice koje će ga onemogućiti da odraste u sretnu i zdravu odraslu osobu.

Autor:

Tamara Brezičević, dipl.soc.radnica

Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti

Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije

A. Cesarca71, Slavonski Brod

Kontakt.: 415-897

